

Fenomén Poľsko a nevyužitú investičnú príležitosť

Author: SF / Juraj Pokorný | Published: 04.05.2009

Prečo práve tam?

Takto by sa mohol identifikovať leitmotív, ktorý sa nad celým podujatím vznášal. A treba podotknúť, že legitímne. Fakt, že naši podnikatelia a investori stále neobjavili a nevyužili možnosti, aké im tento trh štedro ponúka, je neodškriepiteľný. Napríklad dôvodov, pre ktoré je výhodné rozohrať podnikateľské ambície práve tu, vidí obchodný radca v Poľsku Vladislav Chlipala celý rad. Napriek globálnej kríze zostávajú finančný systém i podnikateľské prostredie v krajine, ktorá vstúpila tak ako my 1. mája 2004 do EÚ, naďalej stabilné. Poľsko je spomedzi nových členov EÚ najväčším imporetérom priamych zahraničných investícií. Vzhľadom na počet obyvateľstva dostáva na regionálne programy, rozvoj ľudského kapitálu a na cezhraničnú spoluprácu 67 miliárd z eurofondov. Podpora podnikania je tam neporovnateľná: ak firma vytvorí nad 250 pracovných miest, dostane od štátu najmenej 3 milióny zlotých.

Najviac sa síce investuje vo Varšave, no čím ďalej od centra, tým viac sa zvyšuje podpora pre malých a stredných podnikateľov. Bankový sektor sa teší vysokej likvidite, pretože tu - až na dve výnimky - nemali zastúpenie americké banky s toxickými aktívami. K nezanedbateľným činiteľom atraktívnosti Poľska patria rýchlo sa rozvíjajúci domáci trh, ziskové hospodárske podmienky, nákladová efektívnosť, nízke dane, nízky pomer hypotekárnych úverov k HDP (11,7 %) a rozvoj informačných technológií. A kto tvorí modernú poľskú spoločnosť? Adaptabilní a vzdelaní ľudia (29 % s vyšším vzdelaním vo veku od 20 do 29 rokov oproti 13,2 % u nás), z toho okolo dvoch miliónov študentov s dobrou znalosťou jazykov. „Poliaci veria v svoj biznis, sú vynaliezaví a dobrí obchodníci. Treba ich pritiahnúť na Slovensko a nám zase chodiť k nim,“ zdôraznil Chlipala.

Perspektíva v infraštruktúre, parkoch a turistike

Juraj Bazala, ktorý pomáha švédskym firmám investovať popri Slovensku a Česku aj v Poľsku, upozornil na najčastejšie problémy, s akými sa cudzí podnikatelia v tejto krajine stretávajú. Podľa neho ide najmä o zložitú formu registrácie biznisu v kontakte s úradmi a komunikáciu v poľskom jazyku, ktorý má stovky síce totožných, no významovo rozdielnych slov. S HDP 15-tisíc USD na hlavu má 8 miliónov Poliakov podľa neho vyšší ekonomický štandard ako Škandinávcia. Na otázku, v ktorých oblastiach sa z hľadiska dopytu oplatí podnikat', uviedol cestnú infraštruktúru, ktorej sa buduje menej, a rezort turistiky. „Poliaci sú veľkí cestovatelia, ale cestovaním Slovákov do Poľska sa zaoberá len veľmi málo firiem,“ dodal Bazala.

Slováci by sa v Poľsku mohli uchytiť v tom, čo vedia robiť lepšie: napríklad kvalitné cesty. Na diaľničnom okruhu okolo Katowíc sa už podieľajú slovenské firmy. Po úprave poľskej meny a nedávnom páde zlotého sú pre nás podmienky výhodnejšie - stavebné materiály tu zlacneli a investovať do pozemkov alebo do výstavby inovatívnych technologických a priemyselných parkov, ktorých je tu podstatne viac ako na Slovensku, sa stále oplatí. „Myslím si, že každý dobrý nápad sa v Poľsku užití. Treba sa viac propagovať cez internet,“ poznamenal Chlipala a za pozoruhodné považuje, že s 10-miliónovým Maďarskom a skoro 40-miliónovým Poľskom - 6. najvýznamnejším partnerom v exporte máme rovnaký obchodný obrat. Podľa neho by sme tam mohli preraziť aj propagáciou a exportom kvalitného slovenského vína.

DPH - pozor na správne obdobie

Poradenská a outsourcingová spoločnosť accace so sídlom vo Varšave poskytuje v strednej a východnej Európe daňové a účtovné poradenstvo na lokálnej i medzinárodnej úrovni. Spolu so svojimi klientmi - expandujúcimi firmami zo Slovenska (stavebníctvo, služby, doprava, špedícia, výroba) vstúpila na poľský

trh v roku 2006. Firma sprevádza svojich klientov od začiatku ich pôsobenia v Poľsku (návrh optimálnej formy podnikania, založenie subjektu, nastavenie účtovných a finančných procesov, poradenstvo počas fungovania spoločnosti).

Martin Porázik (accace) zdôvodňuje atraktivnosť podnikania v krajine veľkosťou trhu, spektrom investičných príležitostí, legislatívnymi zmenami na podporu podnikania, voľným pohybom kapitálu, tovaru, služieb, pracovnej sily a kultúrnou či jazykovou príbuznosťou. Napriek tomu, že v oblasti poľského účtovníctva a daní prebieha aproximácia legislatívy so štandardmi EÚ, v istých prípadoch sa vyznačuje špecifikami a odlišnosťami (založenie spoločnosti je zdĺhavejší proces, viac dokumentácie v účtovníctve, obmedzenie v odpočte DPH pri firemných osobných autách, DPH na vstupe aj výstupe - pozor na zaradenie do správneho obdobia nastaveného inak ako u nás).

Predstih voči EÚ, pokles voči sebe

Výsledky poľského hospodárstva z januára a februára 2009 dokumentujú dopad globálnej krízy v lokálnych podmienkach. Podľa údajov GUS - Hlavného štatistického úradu Poľskej republiky predstavoval deficit štátneho rozpočtu 5,3 mld. Pzl. V januári 2009 došlo k zníženiu obratu v zahraničnom obchode: príjmy z vývozu klesli o 26,3 % na úroveň 6,8 mld. eur a z dovozu o 28,0 % na 7,7 mld. Celkový deficit v obrate zahraničného obchodu - pritom klesol oproti 1,5 mld. eur v januári 2008 na úroveň 920 mil. eur. Hoci je rast HDP v Poľsku oproti EÚ (%) vyšší, evidentné je jeho spomaľovanie v posledných troch rokoch: 6,6 / 2,9 (2007), 4,9 / 0,9 (2008), 2,0 / -1,8 (prognóza 2009). Očividný je aj rast inflácie (%): 2,6 / 2,3 (2007), 4,2 / 3,7 (2008).

V porovnaní s rovnakým obdobím 2008 sa v základných hospodárskych oblastiach udržali nepriaznivé trendy. Popri náraste cien sa zaznamenal nižší rast stavebnej výroby a montážnej činnosti, pokles maloobchodného predaja a predanej priemyselnej výroby (14,3 % v porovnaní s rastom o 12,4 % vlani). Znížil sa aj predaj v podnikoch, ktoré vyrábajú hodnoty investičné, zásobovacie, energetické a spotrebné, rast stavebnej výroby a montážnej činnosti (o 2,0 % oproti 17,0 % pred rokom) a maloobchodný predaj (1,2 % oproti vzrastu o 17,8 % vlani).

Veľa údajov zo sociálnej sféry vykazuje v porovnaní so situáciou pred rokom lepší stav, no oproti januáru 2009 signalizuje zvrät zlým smerom. Počet nezamestnaných evidovaných ku koncu februára 2009 bol 1,719 milióna - čiže o 60 tisíc menej ako vo februári 2008, no v porovnaní s januárom 2009 o 84 tisíc viac. Takisto miera evidovanej nezamestnanosti z konca februára 2009 (10,9 %) bola oproti februáru 2008 (11,3 %), no oproti januáru 2009 (10,5 %) upozorňuje na stúpajúci trend.

Ako začať? Dobrá rada nad zlato

Je však čo doháňať aj vo všetkých druhoch dopravy. Napríklad dodnes nemáme ani jednu pravidelnú leteckú linku do Poľska, pokrívajúca aj železničné spojenie. „Ak nebude dobrá infraštruktúra, nebude dobrá ani spolupráca,“ upozornila predstaviteľka Slovensko-poľskej komisie pre cezhraničnú spoluprácu. Pokiaľ ide o Program cezhraničnej spolupráce PL - Slovenská republika 2007 - 2013, všetky výzvy už prešli, investorské projekty sú pripravené na svoju realizáciu. Do konca mája je vyhlásená výzva na malé projekty (Ľudia ľuďom, kultúrne aktivity). Na slovenskej strane (Žilinský a Prešovský kraj) je rozbehnutých už 220 malých projektov. Väčšie sa týkajú výstavby čističiek odpadových vôd alebo kultúrnych domov. Na poľskej strane existujú projekty zamerané na infraštruktúru v euroregiónoch Tatra, Beskydy, Karpaty (napríklad návrh vybudovať okolo Tatier cyklistickú trasu).

A aké sú hlavné odporúčania pri vstupe na poľský trh? Podľa Martina Porázika si firma musí najprv zvážiť, aký typ činností chce vykonávať a následne si overiť, aký typ podnikateľského subjektu je na to optimálny. Takisto treba poznať povinnosti vyplývajúce zo zákonov platných v dotyčnej krajine. Právne predpisy Poľska sú harmonizované s predpismi EÚ, no je tu ešte veľa nedotiahnutých oblastí, na ktoré sa našinec nemôže spoliehať. Jedným z najvážnejších rizikových faktorov pre firmu je, ak nemá premyslené kroky a

rozbehne svoje aktivity ešte predtým, ako získa všetky potrebné registrácie. V takýchto prípadoch je lepšie kontaktovať spoločnosť, ktorá sa v problematike vyzná a dať si u nej vyhotoviť záväzné stanovisko.

Grafy - OBEO / GUS Varšava

1. Priemyselné a technologické parky v Poľsku
  2. Prílev priamych zahraničných investícií
  3. Vzťah hypotekárnych úverov k HDP
  4. Podiel osôb s vyšším vzdelaním vo veku 20-29 rokov
-

04.05.2009 09:33, SF / Juraj Pokorný